

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.
ครั้งที่ ๒
วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๒
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๑๕ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายศุภชัย	โพธิ์สุ	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายอาคม	เอ่งน้วน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอุบลศักดิ์	บัวหลวงงาม	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายประพัฒน์	ปัญญาชาติรักษ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายชัยวัฒน์	ทรัพย์รวงทอง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายประกอบ	รัตนพันธ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่ห้า
๗. นายเจริญ	จรรยาโกมล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๘. นายเรวัต	สิรินุกูล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๙. นายอนันต์	ศรีพันธุ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๐. นายอุทัย	สอนหลักทรัพย์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๑. นายพิษณุ	หัตถสงเคราะห์	โฆษกคณะกรรมการ
๑๒. นางอนุรักษ์	บุญศล	โฆษกคณะกรรมการ
๑๓. นางสาวจิรวดี	จิงวรานนท์	กรรมการ
๑๔. นายชัยวัฒน์	สุรวิชัย	กรรมการ
๑๕. นายชุมพล	จุลใส	กรรมการ
๑๖. นายธนิตพล	ไชนันท์	กรรมการ
๑๗. นายนรพล	ตันติมนตรี	กรรมการ
๑๘. นายนิรมิต	สุจารี	กรรมการ
๑๙. นางวรศุติ	สุวรรณประสิทธิ์	กรรมการ
๒๐. นายศุภชัย	ศรีหกล้า	กรรมการ
๒๑. นายสถาพร	มณีรัตน์	กรรมการ
๒๒. นายสามารถ	พิริยะปัญญาพร	กรรมการ
๒๓. นายสินิตย์	เลิศไกร	กรรมการ
๒๔. นายพงศ์เวช	เวชชาชีวะ	กรรมการ
๒๕. นายพิเชษฐ์	เชื้อเมืองพาน	กรรมการ

๒๖. นายเพิ่มศักดิ์	มกรภิรมย์	กรรมการ
๒๗. นายไพโรจน์	อิสเรีพงษ์	กรรมการ
๒๘. นายขรรขง	ร่วมพัฒนา	กรรมการ
๒๙. นางสาวละออง	ติยะไพรัช	กรรมการ
๓๐. นายภราดร	ปรีศนันท์กุล	เลขานุการคณะกรรมการ
๓๑. นายปารเมศ	โพธารากุล	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายขยัน	วิพรหมชัย	(ลาการประชุม)
๒. นางสาวณัฐภัทร	ถวัลย์โพธิ	(ลาการประชุม)
๓. นายสน	รูปสูง	(ลาการประชุม)
๔. นายมารุต	มัศวานิช	(ลาการประชุม)
๕. นายเปรมศักดิ์	เพ็ญยุระ	(ลาการประชุม)

ที่ปรึกษาคณะกรรมการผู้มาร่วมประชุม คือ

๑. นางเปล่งมณี	เร่งสมบุญสุข
๒. นายสุทธิชัย	จรรยาเนตร
๓. นายอภิชาติ	จงสกุล
๔. นายสรรเสริญ	อัจจุตมานัส
๕. นายสไกร	พิมพ์บึง
๖. นายเมธีสสิทธิ	ถักนทินวงศ์

ผู้เข้าร่วมประชุมคือ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. นางจิวระกานต์	ศิฐวิญญู	นิติกรชำนาญการพิเศษ
๒. นางสาวปยุธา	มนิรัตน์บวรชัย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๒๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว นายสุภชัย โพธิ์สุ ประธานคณะกรรมการได้กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ด้วยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีกำหนดการแปรญัตติภายใน ๗ วัน ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ข้อ ๑๒๓ ซึ่งได้พ้นกำหนดลงแล้ว ปรากฏว่า ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ไม่มีผู้เสนอคำแปรญัตติ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

ที่ประชุมมีมติรับรองบันทึกการประชุมครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๒ โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๓ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.

ที่ประชุมได้พิจารณาภาพรวมของร่างพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. โดยมีกรรมวิธีการได้แสดงความเห็นอย่างกว้างขวาง สรุปได้ดังนี้

นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม ได้ชี้แจงภาพรวม และแนวคิดของการร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ว่า ในฐานะประธานคณะกรรมการร่างพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ที่มาของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มาจากการรับเอาร่างพระราชบัญญัติของเกษตรกรสามฉบับมาพิจารณาโดยมีร่างพระราชบัญญัติที่นายอุทัย สอนหลักทรัพย์ในฐานะเป็นผู้แทนขององค์กรเกษตรกร ๒๘ องค์กรที่ได้เสนอมาที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และร่างพระราชบัญญัติของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งร่างพระราชบัญญัติของนายชัชวาลน์ สุริวิชัยซึ่งเป็นร่างพระราชบัญญัติจากสหพันธ์สมาคมเกษตรกรเพื่อการพัฒนาโดยมีการเชิญแกนนำเกษตรกรหลายท่านมาร่วมหารือที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์หลายครั้งนำมาประมวลเป็นร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และได้นำไปสอบถามเพื่อรับฟังความเห็นของเกษตรกรในหลายพื้นที่หลายเวที รวมทั้งได้ผ่านการพิจารณาเพื่อแก้ไขปรับปรุงจากคณะกรรมการกฤษฎีกามาแล้ว ดังจะเห็นได้ว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้รับฟังมาจากเกษตรกรทั่วประเทศโดยที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ไม่ได้ร่างขึ้นมาเองโดยลำพัง นอกจากนี้ ได้พบว่าชาวเกษตรกรต้องการให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีสภาเกษตรกรเพื่อคุ้มครองและรักษาสิทธิประโยชน์ของเกษตรกรเหมือนสภาวิชาชีพอื่น รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการนำเสนอโยบายต่อรัฐบาล แต่ขณะเดียวกันก็ไม่ต้องทำให้มีกองทุนในร่างพระราชบัญญัตินี้ และถ้าต้องมีกองทุนก็จะต้องเป็นเรื่องที่สภาเกษตรกรได้ศึกษาแล้วโดยจะเสนอแนะต่อรัฐบาลเพื่อดำเนินการต่อไปโดยสภาจะไม่เป็นผู้ลงไปปฏิบัติเอง สิ่งเหล่านี้เป็นเจตนารมณ์ของเกษตรกรทั่วประเทศที่ได้ไปรับฟังมา

ส่วนสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีทั้งหมด ๓ หมวด มาตรา ๑ - ๔ เรื่องนิยามทั่วไป หมวด ๑ เรื่องสภาเกษตรกรแห่งชาติ มาตรา ๕ - ๑๗ โดยให้มีองค์ประกอบทั้งหมด ๕๕ คน มาจากตัวแทนเกษตรกรทุกจังหวัดจำนวน ๗๖ คน และในมาตรา ๕ (๒) จำนวน ๑๖ คนมาจากตัวแทนเกษตรกรด้านพืช ด้านสัตว์ ด้านประมง และด้านเกษตรกรรมด้านอื่น ๆ ซึ่งอาจจะเป็นตัวแทนเกษตรกรที่ไม่ได้เข้ามาในรอบแรกตาม(๑) ส่วนในมาตรา ๕ (๓) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งไม่ต้องเป็นเกษตรกรก็ได้จำนวน ๑ คน ซึ่งมาจากนักวิชาการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรสามารถเข้ามาได้ หมวด ๒ เรื่องสภาเกษตรกรจังหวัด มาตรา ๑๘ - ๒๕ โดยให้มีสภาเกษตรกรจังหวัดประกอบด้วยกรรมการสรรหาจำนวน ๑๖ คน และ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ คน ซึ่งจากการ

รับฟังความคิดเห็นของเกษตรกรพบว่ามีความต้องการให้มีสภาเกษตรกรทั้งสองระดับ คือในระดับจังหวัดและระดับชาติ และเพื่อให้สภาระดับจังหวัดดูแลเกษตรกรในพื้นที่ตัวเองได้ ส่วนหมวด ๓ แผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรวม มาตรา ๓๐ – ๓๒ ซึ่งเป็นเรื่องการทำนโยบายเพื่อเสนอแนะต่อรัฐบาล นอกจากนั้น ในบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๓ – ๓๕ จะใช้ทำหน้าที่ในการสรรหาสมาชิกสภาเกษตรกรชุดแรกชุดเดียว ส่วนสมาชิกชุดถาวรต่อไปนั้นให้เป็นหน้าที่ของสมาชิกสภาเกษตรกร ๕๕ คนเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสรรหาสมาชิกสภาเกษตรกรต่อไป

นายชัยวัฒน์ ทรัพย์รวงทอง รองประธานคณะกรรมการคนที่สี่ ได้แสดงความเห็นว่าควรมีการรวบรวมการทำประชาพิจารณ์ในที่ต่าง ๆ รวมทั้งพระราชบัญญัติต่างๆที่บังคับใช้แก่เกษตรกรเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการด้วย โดยนายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ และนายอุทัย สอนหลักทรัพย์ได้รับไปรวบรวมข้อมูลดังกล่าวมาเสนอที่ประชุมคราวถัดไป

นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม รองประธานคณะกรรมการคนที่สอง ได้แสดงความเห็นว่า การนำเสนอร่างพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. จากบุคคลต่าง ๆ นั้น ควรนำมาพิจารณาให้ตกผลึกก่อนว่า นโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมายแรกคือต้องการให้เป็นองค์กรตามลายลักษณ์อักษรหรือองค์กรที่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นของเกษตรกร จากการทำประชาพิจารณ์ของกลุ่มเกษตรกรพบว่า กลุ่มเกษตรกรที่มี ๑,๓๘๔ กลุ่มซึ่งเป็นองค์กรที่เป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์มีความหวังใจเกรงว่าจะไม่ได้รับประโยชน์จากร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยมีความต้องการให้สภาเกษตรกรสามารถแก้ปัญหาให้แก่กลุ่มเกษตรกรต่าง ๆ ได้อย่างครบวงจรทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ รวมทั้งให้มีความเชื่อมโยงต่อตลาดซื้อขายล่วงหน้าได้

นายเจริญ จรรย์โกมล ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ได้แสดงความเห็นว่า เจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัตินี้คือ ต้องการให้มีสภาเกษตรกรแห่งชาติเพื่อแก้ไขปัญหาโดยเฉพาะการรักษาเสถียรภาพราคาพืชผลเกษตร และช่วยดูแลความมั่นคงของเกษตรกรด้วย โดยเห็นว่าตามร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีเสนอนั้นเป็นการให้มีสภาเพื่อรวบรวมประมวลข้อเท็จจริงและรายงานผลการช่วยเหลือให้แก่รัฐบาลเท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันรัฐบาลก็ได้ดำเนินการเช่นนี้ผ่านหน่วยงานราชการอยู่แล้ว จึงมีความหวังใจว่าจะไม่สามารถแก้ปัญหาให้แก่เกษตรกรได้ ดังนั้น ควรคิดว่าถ้ามีสภาควรเป็นสภาของเกษตรกร โดยให้มีบทบาทที่เข้าไปกำหนดทิศทางและนโยบายของรัฐบาลเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาของเกษตรกรได้ตรงจุด

นายสุกชัย ศรีหาล้า กรรมการ ได้แสดงความเห็นว่า ตามหลักการที่ปรากฏในร่างพระราชบัญญัตินี้ได้เปิดช่องให้กรรมการพิจารณาเขียนรายละเอียดของกฎหมายอย่างไรก็ได้ที่นำไปสู่เป้าหมายที่เป็นตรงตามที่กรรมการต้องการ โดยยกตัวอย่าง ๑. การคุ้มครองและรักษาประโยชน์ของเกษตรกร ๒. การส่งเสริมให้สินค้าเกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด ๓. การส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร ๔. การยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ๕. กระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ โดยเห็นว่าถ้ามีขงดังกล่าวนี้เสริมรับหลักการของร่างพระราชบัญญัติย่อมสามารถเดินต่อไปได้

นายเรวัต ตรีบุญกุล ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการได้แสดงความเห็นว่า สำหรับเกษตรกรนั้น อยากให้มีการประกาศเพื่อให้ทราบเป็นข้อมูลก่อนว่าการจะปลูกพืชนั้น ประเภทใดควรปลูกหรือไม่ควรปลูกและจะขายได้ในราคาเท่าใด และเสนอแนะให้เกษตรกรสามารถนำพืชผลมาเป็นหลักประกันการกู้เงินได้

นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สามได้แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า สิ่งที่เขาไปสำหรับอาชีพเกษตรกรคือการมีส่วนร่วมในการนำเสนอนโยบายต่อรัฐและขาดการตรวจสอบนโยบายของรัฐอย่างเป็นทางการ เนื่องจากที่ผ่านมาไม่มีสภาทำหน้าที่นี้เหมือนวิชาชีพอื่น และเมื่อมีพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติแล้วจะทำให้สภาเกษตรกรทั้งระดับจังหวัดและระดับชาติแก้ปัญหาในเรื่องราคาของภาคเกษตรกรรมได้ ซึ่งทำให้เกษตรกรมีช่องทางนำเสนอนโยบายต่อรัฐบาลได้โดยมีกฎหมายรองรับ และจากการลงพื้นที่ที่สอบถามความคิดเห็นของชาวเกษตรกรพบว่า ความต้องการทราบราคาราคาพืชผลล่วงหน้าเป็นประเด็นใหญ่มาก แต่เนื่องจากในความเป็นจริงไม่อาจรู้ล่วงหน้าได้ เพียงแต่การคาดการณ์ได้ว่าพืชชนิดใดควรปลูกหรือไม่ควรปลูกเท่านั้น

นางสาวละออง ดิยะไพรัช กรรมการได้สอบถามว่า ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้มีการกล่าวถึงเรื่องภัยธรรมชาติไว้หรือไม่ เพราะเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดแก่อาชีพเกษตรกรด้วยเช่นกัน

นายอาคม เองฉ้วน รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่งได้แสดงความเห็นว่า เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ต้องการให้เกษตรกรมีสถาบันเป็นของตนเอง และสิ่งที่เกษตรกรทั่วประเทศต้องการคือความมั่นคงและความเสถียรภาพด้านราคา เมื่อพิจารณาในมาตรา ๑๐ ในเรื่องภารกิจของสภาเกษตรกรแห่งชาติ จะเห็นว่าในอนาคตจะต้องดีกว่าเดิม เช่นเกษตรกรจะมีการขึ้นทะเบียน และในการเสนอแนะต่อรัฐบาลนั้น สภาเกษตรกรย่อมสามารถเสนอแนวทางเพื่อแก้ปัญหาเกษตรกรได้ ยกตัวอย่าง ในเรื่องภัยธรรมชาติ ซึ่งจะต้องมีการเสนอแนะต่อรัฐบาลในการประกันความเสี่ยงของผลผลิตทางเกษตรกรรมโดยอาจเสนอให้รัฐบาลกำหนดให้มีการประกันภัยพืชผลต่อไป ส่วนเรื่องราคาราคานั้น เมื่อมีการขึ้นทะเบียนเกษตรกรแล้วย่อมทำให้ทราบล่วงหน้าเรื่องเสถียรภาพราคาได้ทางหนึ่ง

นายปารเมศ โทษารากุล ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง ได้แสดงความเห็นว่า เมื่อมีสภาเกษตรกรแห่งชาติแล้ว ในอนาคตขอฝากแนวคิดในเรื่องการมีพระราชบัญญัติของพืชแต่ละประเภท โดยอาจเลียนแบบจากพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลก็ได้ แต่อย่างไรก็ดี พืชแต่ละชนิดมีความแตกต่างกันในช่วงการผลิตจึงต้องพิจารณาให้เหมาะสมต่อประเภทของพืช

นางวรศุณี สุวรรณปริสุทธิ กรรมการได้แสดงความเห็นในเรื่องปุ๋ยซึ่งถือเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญของเกษตรกร เนื่องจากปุ๋ยเคมีอินทรีย์ขึ้นราคามากทำให้เกิดปัญหาแก่เกษตรกร จึงฝากแนวคิดให้กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ด้วย

นายประกอบ รัตนพันธ์ รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า ได้แสดงความเห็นว่า เจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัตินี้มี ๒ ประเด็น คือ ๑. ต้องการให้เกษตรกรมีสภาเกษตรกรของตนเองมีกิจกรรมที่ต่อรอง

ต่อรัฐบาลอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และ ๒. การสร้างความมั่นคงให้แก่เกษตรกร ดังนั้น ควรยึดหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้เพื่อให้การตรากฎหมายเกิดขึ้นอย่างถูกต้องสมบูรณ์

นายเพิ่มศักดิ์ มกรภิรมย์ กรรมการ ได้แสดงความเห็นว่า ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของสภาเกษตรกรให้ชัดเจนเหมือนกับสภาหอการค้าที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่สมาชิกสภาหอการค้า และในเรื่องการเป็นตัวแทนเกษตรกรของสภาเกษตรกรควรมีการเขียนให้ชัดเจนมีน้ำหนักที่รัฐบาลจะรับฟังได้เพราะถือว่าการเป็นตัวแทนเกษตรกรเป็นหลักการสำคัญที่ควรพิจารณา

นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง ได้แสดงความเห็นว่า การอภิปรายของกรรมาธิการมี ๒ ความเห็นแตกต่างกันซึ่งเป็นรูปแบบแตกต่างกันแต่มีเป้าหมายเดียวกัน คือ แนวที่หนึ่งมีความเห็นว่า จะร่างกฎหมายไปเพื่อให้สภาเกษตรกรมีหน้าที่นำเสนอต่อรัฐบาลเพื่อแก้ปัญหา และอีกแนวหนึ่งมีความเห็นว่า สภาเกษตรกรสามารถกำหนดเงื่อนไขแก้ไขปัญหาเองได้ โดยเห็นว่าเกษตรกรเป็นอาชีพที่สร้างผลผลิตแล้วแต่ไม่สามารถกำหนดราคาเองได้เหมือนอาชีพอื่น เพราะต้องไปถามราคาจากพ่อค้าคนกลางที่เป็นผู้กำหนดราคาในปัจจุบัน ดังนั้น เมื่อมีสภาเกษตรกรแล้วต้องให้เกษตรกรกำหนดราคาเองได้

นายชัยวัฒน์ ทรัพย์รวงทอง รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่ ได้แสดงความเห็นว่า สภาเกษตรกรแห่งชาติตามร่างพระราชบัญญัตินี้มีบทบาทเพียงให้คำแนะนำแนวทางในการปฏิบัติหรือเสนอแนะแนวทางแก้ไขต่อรัฐบาลเท่านั้น แต่ถ้าเราต้องการให้เกษตรกรสามารถบริหารจัดการดูแลตนเองได้โดยรัฐบาลไม่เข้าไปดำเนินการ โดยผลักอำนาจไปให้เกษตรกรบริหารจัดการเองไม่ว่าในเรื่องของตลาด โครงสร้างการตลาด โครงสร้างการจัดจำหน่ายหรือใด ๆ ก็ตามซึ่งขณะนี้รัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว คณะกรรมาธิการจะต้องมีความชัดเจนในการเขียนกฎหมายว่าจะเป็นในรูปแบบใด

นายชัยวัฒน์ สุรวิชัย กรรมการ ได้แสดงความเห็นว่า เจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัตินี้คือทำอย่างไรให้เกษตรกรมีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพสามารถดูแลตนเองได้ การที่จะให้รัฐสนับสนุนจะต้องเกิดขึ้นจากสภาเกษตรกรแห่งชาติ เท่าที่ผ่านมาเกษตรกรไม่ค่อยได้รับความสนใจเท่าที่ควร โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อย ดังนั้นการมีตัวแทนของเกษตรกรรายย่อยจะช่วยแก้ปัญหาของเกษตรกรได้

นายอุทัย สอนหลักทรัพย์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ได้แสดงความเห็นว่า จากการทำประชาพิจารณ์ทั่วประเทศทำให้ทราบว่า การจัดทำแผนแม่บทถือว่าเป็นเรื่องสำคัญซึ่งจะใช้ยึดถือเป็นหลักได้ แม้รัฐบาลจะมีการเปลี่ยนแปลงไป

นายสุทธิชัย จรูญเนตร ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ได้แสดงความเห็นว่า การพัฒนาเกษตรกรไม่ว่าจะเป็นในด้านการผลิตหรือการพัฒนาประสิทธิภาพนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นจึงขอฝากคณะกรรมการพิจารณาในเรื่องความพร้อมของเกษตรกรด้วย

หลังจากนั้น ที่ประชุมได้เริ่มพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ราชมาตรา สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

หลักการ**ไม่มีการแก้ไข**

ให้มีกฎหมายว่าด้วยสภาเกษตรกรแห่งชาติ

เหตุผล**รอการพิจารณา**

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการคุ้มครองและรักษาประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาด ส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกรเพื่อวางแผนเกษตรกรกรรมและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร เพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาเกษตรกรกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อเพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง และมีกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐด้านการปฏิบัติตามนโยบายเกษตรกรกรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาภาคเกษตรกรกรรมและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศอย่างยั่งยืนในอนาคต ดังนั้น เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการจัดตั้งสภาเกษตรกรแห่งชาติเพื่อให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของเกษตรกรในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับเกษตรกรกรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมได้มีการอภิปรายในประเด็นต่าง ๆ กันอย่างกว้างขวางสรุปได้ดังนี้

๑. ประเด็นการใช้ถ้อยคำ

นายชัยวัฒน์ ทรัพย์รวงทอง รองประธานคณะกรรมการคนที่สี่ ได้เสนอแก้ไข ในบรรทัดที่ ๒ จากเดิม “ส่งเสริมให้สินค้าเกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด...” แก้ไขเป็น “ส่งเสริมสินค้าเกษตรกรให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุด” ซึ่งได้มีกรรมการหลายท่านชี้แจงว่าเป็นข้อความที่ลือมาจากรัฐธรรมนูญมาตรา ๘๔ (๘) ที่ประชุมจึงเห็นว่าไม่ควรแก้ไขในประเด็นนี้ โดยให้คงไว้ตามร่างที่คณะรัฐมนตรีเสนอมา

นอกจากนี้ ได้เสนอแก้ไขในบรรทัดที่ ๓ จากเดิม “รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร...” แก้ไขเป็น “ในการรวมกลุ่มของเกษตรกร...” โดยตั้งข้อสังเกตว่าข้อความในเหตุผลมีคำว่า “และ” มากเกินไป โดยมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการ และเจ้าหน้าที่ของกระทรวงเกษตรกรรมนำไปปรับปรุงแก้ไขถ้อยคำให้สละสลวย ส่วนที่ได้เสนอแก้ไขนั้น ได้ให้เหตุผลว่าเนื่องจากสภาเกษตรกรแห่งชาติเป็นหัวใจของร่างพระราชบัญญัตินี้จึงควรให้ความสำคัญกับสภาเกษตรกรดังกล่าว

๒. ประเด็นการเพิ่มเติมสิทธิทำกิน

นายไพโรจน์ อิศรเสรีพงษ์ กรรมการ ได้เสนอแก้ไขเพิ่มเติมคำว่า สิทธิทำกินใส่ไว้ในส่วนของเหตุผลร่างพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากต้องการให้มีความคุ้มครองสิทธิทำกินของเกษตรกรโดยเฉพาะในเรื่องที่ดิน โดยต้องการให้ครอบคลุมการเช่าที่ดินและการใช้ที่ดินในป่าเสื่อมโทรม นอกจากนี้ได้มีกรรมการหลายท่านแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า นอกจากสิทธิทำกินแล้วควรเพิ่มเติมให้ครอบคลุมถึงสิทธิอื่น ๆ ของเกษตรกร

นายไพโรจน์ อิศรเสรีพงษ์ ได้ขอสงวนความเห็นที่จะเพิ่มเติมถ้อยคำ “สิทธิทำกิน” ในเหตุผลด้วย นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รองประธานคณะกรรมการสิทธิการ คนที่สาม ได้ชี้แจงว่า ในเรื่องที่ดินทำกินได้บัญญัติไว้แล้วในมาตรา ๓๐ (๒) ในเรื่องการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม โดยให้มีการส่งเสริม การพัฒนา การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม และการแก้ไขปัญหาดินและที่ดิน

๓. ประเด็นการเพิ่มเติมการรักษาเสถียรภาพราคา

นายเจริญ จรรย์โกมล ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ได้สอบถามว่า การรักษาประโยชน์ของเกษตรกรสูงสุดมีความหมายเพียงใด และในกรณีที่ราคาสินค้าสูงสุดแต่ต่ำกว่าต้นทุนจะแก้ไขอย่างไร เกี่ยวกับเรื่องนี้ นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม ได้ชี้แจงว่า การที่มีสภาเกษตรกรแห่งชาติจะทำให้เกษตรกรมีอำนาจต่อรองต่อรัฐบาลมากขึ้น โดยทำให้สร้างความเป็นธรรมด้านราคาผลผลิตทางการเกษตรได้ ส่วนในเรื่องราคาราคานั้นสามารถระบุไว้ได้ในแผนแม่บท เพราะในร่างพระราชบัญญัตินี้ได้มีการกำหนดไว้ในการสร้างความเป็นธรรมด้านราคาผลผลิตทางการเกษตร อย่างไรก็ตาม นายเจริญ จรรย์โกมล ได้แสดงความเห็นว่า ราคาเป็นธรรมมีความแตกต่างกับการรักษาเสถียรภาพราคา ซึ่งราคาเป็นธรรมนั้นยังมีข้อสงสัยว่ามีความเป็นธรรมแก่ฝ่ายใด ส่วนการรักษาเสถียรภาพราคาจะต้องมีการผ่านองค์กรที่ทำหน้าที่ดูแลพืชผลเพื่อรับทราบราคาค่าต้นทุน

นายอนันต์ ศรีพันธุ์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ได้เสนอแก้ไขเพิ่มเติม คำว่า รักษาเสถียรภาพราคาพืชผลในบรรทัดที่ ๒ ต่อจาก “รักษาประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิตและการตลาดและการรักษาเสถียรภาพราคาพืชผล”

นายเรวัต สิรินุกุล ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ได้สอบถามว่า จะมีการดำเนินการอย่างไรเพื่อให้รับรู้ต้นทุนในกรณีสูงสุดไม่ต่ำกว่าต้นทุนจะนำไปใช้ในมาตราใด

๔. ประเด็นการเพิ่มเติมถ้อยคำ การแปรรูป

นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม รองประธานคณะกรรมการคนที่สอง ได้เสนอให้เพิ่มเติมคำว่าการแปรรูปในบรรทัดที่ ๒ ของเหตุผล เนื่องจากในการผลิตของเกษตรกรจะมีการผลิต การแปรรูป และการตลาด จึงจะครบวงจร เกี่ยวกับประเด็นนี้ที่ประชุมเห็นว่า ควรหารือกับผู้แทนของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าจะเพิ่มเติมในส่วนขอข้อความที่ได้สื่อมาจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญได้หรือไม่ และในกรณีที่เพิ่มเติมไม่ได้ให้นำไปใส่ไว้ในคำนิยามหรือในข้อสังเกตท้ายรายงานต่อไปด้วย

หลังจากนั้น นายชัยวัฒน์ สุรวิชัย กรรมการ ได้เสนอแก้ไข ข้อความในเหตุผลในบรรทัดที่ ๔ ดังนี้ “เพื่อสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกร...” และเพิ่มเติมในส่วนที่ ๒ ดังนี้ “เพื่อสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อให้รัฐรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร”

๕. ประเด็นการแก้ไขข้อความที่ล่อจากความในรัฐธรรมนูญแก้ไขได้หรือไม่

นายอาคม เองฉ้วน รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง ได้แสดงความคิดเห็นว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ โดยในเหตุผลมีการล่อข้อความจากรัฐธรรมนูญจึงมีความเห็นว่า ไม่ควรแก้ไขในส่วนนี้ นอกจากนี้ควรต้องคำนึงถึงความกระชับของถ้อยคำ ไม่ฟุ่มเฟือยด้วย ส่วนเรื่องราคนั้นเนื่องจากประเทศไทยใช้ระบบการค่าเสรี การเขียนว่าส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุดย่อมถูกต้องแล้ว

ในที่สุด ประธานคณะกรรมการ ได้กล่าวสรุปว่า แนวความเห็นของกรรมการแบ่งเป็น ๒ แนวทาง คือ แนวที่ ๑ เห็นว่าข้อความในเหตุผลได้เขียนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญซึ่งเห็นว่าไม่ควรแก้ไข ในส่วนนี้ แนวที่ ๒ เห็นว่าสามารถเพิ่มเติมได้โดยจะแก้ไขหรือไม่ดูตามความเหมาะสม โดยสอบถามความเห็นในที่ประชุมว่าเห็นด้วยหรือไม่ที่จะยึดตามเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติที่คณะรัฐมนตรีเสนอมา หรือเห็นควรให้แก้ไขในส่วนของเหตุผลแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งที่ประชุมเสียงส่วนใหญ่เห็นว่าควรให้มีการแก้ไข ปรับปรุงในส่วนของเหตุผลเพื่อให้ครอบคลุมและคุ้มครองสิทธิและประโยชน์ของเกษตรกรในทุกด้าน

๖. ประเด็นการตัดถ้อยคำ “สินค้า” ในบรรทัดที่ ๒

นายพิเชษฐ เชื้อเมืองพาน กรรมการ ได้เสนอขอตัดคำว่า “สินค้าในบรรทัดที่ ๒ ออก เพื่อเปิดกว้างให้การส่งเสริมเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุดในทุกเรื่อง ไม่จำกัดเฉพาะสินค้าเท่านั้น เกี่ยวกับประเด็นนี้ที่ประชุมเห็นว่า ควรหารือกับผู้แทนของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าจะเพิ่มเติมในส่วนข้อความที่ได้ล่อมาจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญได้หรือไม่

สรุปผลการพิจารณา

ประธานคณะกรรมการ ได้กล่าวว่า ในส่วนของการแก้ไขของเหตุผลมีประเด็นที่ต้องสอบถามจากผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๓ ประเด็น คือ

๑. ในส่วนข้อความที่ล่อมาจากรัฐธรรมนูญแก้ไขได้หรือไม่

๒. การเพิ่มคำว่า “การแปรรูป” ในบรรทัดที่ ๒ ซึ่งเป็นส่วนที่ล่อมาจากรัฐธรรมนูญนั้นแก้ไขเพิ่มเติมได้หรือไม่

๓. การตัดคำว่า “สินค้า” ในบรรทัดที่ ๒ ซึ่งเป็นส่วนที่ล่อมาจากรัฐธรรมนูญนั้นตัดออกได้หรือไม่

โดยสรุปว่า เมื่อผู้แทนของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นเป็นอื่น ให้นำส่วนที่ขอแก้ไขนี้ใส่ไว้ในคำนิยามหรือเป็นข้อสังเกตท้ายรายงานต่อไป

สำหรับในส่วนที่กรรมการหลายท่าน ได้แสดงความคิดเห็นไว้วันที่ประชุมสรุปการแก้ไขความของเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้

เหตุผล

“โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการคุ้มครองและรักษาประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิต(การแปรรูป)และการตลาด ส่งเสริมให้สหกรณ์เกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกรเพื่อวางแผนเกษตรกรรมและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร เพื่อสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อให้รัฐรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม เศรษฐกิจเมืองอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้เป็นไปเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง และมีกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐด้านการปฏิบัติตามนโยบายเกษตรกรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาภาคเกษตรกรรมและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศอย่างยั่งยืนในอนาคต ดังนั้น เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการจัดตั้งสภาเกษตรกรแห่งชาติเพื่อให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของเกษตรกรในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับเกษตรกรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

หมายเหตุ ส่วนที่คณะกรรมการพิจารณาให้มีการแก้ไขเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ จะปรากฏไว้ในข้อสังเกตท้ายรายงานเสนอต่อสภา

ชื่อร่าง

ไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ

ไม่มีการแก้ไข

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยสภาเกษตรกรแห่งชาติ

มาตรา ๑

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.”

ประเด็นการพิจารณา

ไม่มี

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมเห็นชอบให้คงไว้ตามร่างที่คณะรัฐมนตรีเสนอมา

มาตรา ๒

ไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประเด็นการพิจารณา

ไม่มี

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมเห็นชอบให้คงไว้ตามร่างที่คณะรัฐมนตรีเสนอมา

มาตรา ๓**รอกการพิจารณา**

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“เกษตรกรรม” หมายความว่า การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การประมง *และที่สัตว์อื่นที่เลี้ยงของ*
ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา โดยที่สัตว์อื่นของสภาเกษตรแห่งชาติ

“เกษตรกร” หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม

“องค์กรเกษตรกร” หมายความว่า กลุ่มเกษตรกรที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัตินี้

“แผนแม่บท” หมายความว่า แผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม

“สภาเกษตรกรจังหวัด” หมายความว่า รวมถึง สภาเกษตรกรกรุงเทพมหานครด้วย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมได้มีการอภิปรายในประเด็นบทนิยาม “เกษตรกรรม” และ “เกษตรกร” อย่างกว้างขวางสรุปได้ดังนี้

๑. ประเด็นการแก้ไขตัดความในนิยาม “เกษตรกรรม”

นายชัยวัฒน์ ทรัพย์รวงทอง รองประธานคณะกรรมการ คนที่ ๓ ได้เสนอตัดความดังนี้

“เกษตรกรรม” หมายความว่า การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การประมง *และที่สัตว์อื่นที่เลี้ยงของ*
ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา โดยที่สัตว์อื่นของสภาเกษตรแห่งชาติ

โดยให้เหตุผลว่า เพื่อป้องกันไม่ให้สภาเกษตรกรแห่งชาติกลายเป็นช่องทางของนายทุนแทรกเข้ามาเป็นคณะกรรมการในสภาเกษตรกรถ้ามีการเปิดช่องให้มีกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่รัฐมนตรีประกาศได้ ซึ่งสภาเกษตรกรต้องการให้คนที่เข้ามานั้นเป็นผู้มีสัมมาอาชีพเป็นเกษตรกรโดยแท้ และไม่มีอาชีพอื่นเกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อต้องการให้คุ้มครองเกษตรกรอย่างแท้จริง นอกจากนี้ นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม ได้แสดงความเห็นสนับสนุนการแก้ไขดังกล่าว โดยเห็นว่า ควรจำกัดสิทธิเพื่อมิให้มีการแปรสภาพไป และรักษาประโยชน์ของเกษตรกร

นายอาคม เอ่งฉ้วน รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง ได้แสดงความเห็นว่า ควรพิจารณาประกอบกับนิยามคำว่า “เกษตรกร” หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้น เกษตรกรไม่ว่ารายเล็กหรือรายใหญ่ย่อมมีสิทธิเข้ามาได้ ยกตัวอย่างบริษัทซีพี ย่อมถือว่าเป็นเกษตรกรเพราะได้ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม ได้ชี้แจงว่า ที่มาของการร่างบทนิยามเกษตรกรรมนั้น จากการสอบถามประชาพิจารณ์เกษตรกรทั่วประเทศได้ความว่า ถ้าจำกัดไว้เพียงการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การประมง จะทำให้ผู้ประกอบการสาขาอื่นไม่สามารถเข้ามาได้ในอนาคต เช่น การทำนาเกลือ เป็นต้น และการเปิดกว้างให้กิจการอื่นที่เกี่ยวข้องนั้นไม่ได้มาจากรัฐมนตรีโดยตรง แต่จะเป็นจากสภาเกษตรกรแห่งชาติจะเป็นผู้กำหนด และจะช่วยป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ใน

ระยะยาวด้วย ส่วนนิยามคำว่า “เกษตรกร” นั้น มีเจตนารมณ์ให้เป็นเกษตรกรอย่างแท้จริง การเพาะปลูกเป็นงานอดิเรกจะไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายฉบับนี้

นายอนันต์ ศรีพันธุ์ ที่ปรึกษาคณะกรรมการได้แสดงความเห็นว่า คำว่า “เกษตรกรรม” ควรหมายถึง การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง เพราะการปลูกพืชจะครอบคลุมทั้งการเพาะปลูกพืชชนิดต่าง ๆ และรวมถึงการป่าไม้ด้วย ส่วน คำว่า “เกษตรกร” ควรเพิ่มเติมคำเป็น หมายความว่า “ผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก” เพราะจะต้องให้เกษตรกรมีรายได้หลักมาจากการเกษตรจะทำให้ชัดเจนมากขึ้น

เกี่ยวกับเรื่องนี้ นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รองประธานคณะกรรมการ คนที่สามได้ชี้แจงว่า การเพาะปลูกมีความหมายกว้างกว่าการปลูกพืช ยกตัวอย่าง การเพาะปลูกจะทำให้ผู้ที่มีอาชีพเพาะเห็ด เพาะกล้าไม้สามารถเข้ามาได้ ส่วนที่กรรมการกังวลว่าจะเปิดช่องทางให้นายทุนเข้ามาใช้กฎหมายนั้น เห็นว่า ในร่างพระราชบัญญัตินี้ได้มีกระบวนการปกป้องไว้หลายขั้นตอนตั้งแต่คำนิยาม และกระบวนการสรรหาตัวแทนองค์กรเกษตรกร ดังปรากฏในบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๖วรรคสอง

นายเพิ่มศักดิ์ มกรภิรมย์ กรรมการ ได้แสดงความเห็นว่า การเก็บหาของป่า เก็บพืชสมุนไพร ซึ่งมีมากในภาคเหนือและมีกลุ่มเหล่านี้มีกลุ่มอนุรักษ์รองรับอยู่จะเข้ามาได้อย่างไร ควรเพิ่มเติมให้ครอบคลุมด้วย ซึ่งประเด็นนี้กรรมการหลายท่านมีความเห็นแย้งไม่ควรรวมด้วยเพราะเกรงจะมีปัญหากว้างไป ควรกำหนดให้คุ้มครองเฉพาะอาชีพเกษตรกรรมอย่างแท้จริงมากกว่า และมีความมั่นคงในอาชีพด้วย นอกจากนี้ในอาชีพอื่นใกล้เคียงเช่น อาชีพการทำนาเกลือก็ไม่ควรรวมในกลุ่มนี้ด้วย และได้มีกรรมการสอบถามว่าในกรณีผู้ที่มีอาชีพแปรรูปเช่น เจ้าของโรงสีจะเกี่ยวข้องหรือไม่ และการเลี้ยงผึ้ง เลี้ยงไหมจะรวมอยู่ในอาชีพเกษตรกรหรือไม่ อย่างไรก็ดี นายชัยวัฒน์ ทรัพย์รวงทอง รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่ได้เสนอให้นำอาชีพต่าง ๆ ที่คณะกรรมการได้ซักถามและเห็นว่าควรรวมไว้ในนิยามเกษตรกรรมใส่ไว้เป็นข้อสังเกตท้ายรายงาน

นายอภิชาติ จงสกุล ที่ปรึกษาคณะกรรมการได้แสดงความเห็นว่า นิยามของเกษตรกรรมในแต่ละกฎหมายแตกต่างกัน ซึ่งในเรื่องการวัดผลผลิตมวลรวมประชาชาติ (GDP) ภาคเกษตรพบว่านิยามการเกษตรหมายถึง พืช ปศุสัตว์ ประมง ป่าไม้ และการบริการทางเกษตรซึ่งอาจหมายถึงคนงานที่รับเกี่ยวอ้อย เป็นต้น โดยขอเสนอความหมายของเกษตรกรรม หมายความว่า การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การประมงและกิจการการผลิตขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง

สรุป ที่ประชุมเห็นว่าควรแก้ไขนิยาม “เกษตรกรรม” หมายความว่า การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การประมง และเกษตรกรอื่นที่เกี่ยวข้องของรัฐมนตรีประทศที่พหุเขตพหุศ โดยที่กรมเสนอแนะของสภาเกษตรกรแห่งประเทศไทย

๒.ประเด็นการเพิ่มเติม ถ้อยคำในนิยาม “เกษตรกร”

กรรมการบางท่านได้เสนอให้เพิ่มเติม “เกษตรกร” หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เพราะจะทำให้เห็นว่ามีชัดเจนขึ้น

เกี่ยวกับประเด็นนี้ ได้มีกรรมการหลายท่านเห็นว่า ตามความหมายเดิมครอบคลุมและเปิดกว้าง
ดีแล้ว การเพิ่มเติมดังกล่าวจะทำให้เกิดปัญหาในการตีความได้ในอนาคต

กรรมการบางท่านได้เสนอให้แก้ไขตัดคำว่าอาชีพ “เกษตรกร” หมายความว่า ผู้ประกอบ
เกษตรกรรม เพราะต้องการให้เปิดกว้างให้เกษตรกรรายย่อยหรือผู้ที่ยังชีพด้วยเกษตรกรรมสามารถเข้ามาได้
และการตัดคำว่า อาชีพออกจะทำให้ไม่มุ่งเน้นทางการค้าขายมากไป

ประธานคณะกรรมการได้สอบถามความเห็นในที่ประชุมในเรื่องที่จะให้มีการแก้ไขดังกล่าว
หรือไม่ ซึ่งที่ประชุมเสียงส่วนใหญ่เห็นว่า ควรคงไว้ตามร่างคณะรัฐมนตรีเสนอ

สรุป คำนิยาม “เกษตรกร” ที่ประชุมให้คงไว้ตามร่างเดิม

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ กรอบการพิจารณาของคณะกรรมการ ที่ประชุมมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการและฝ่าย
กฎหมายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมจัดทำตารางเวลากรอบการพิจารณาของคณะกรรมการ โดย
กำหนดการพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเดือนพฤศจิกายนนี้

๔.๒ ที่ประชุมได้พิจารณาตั้งที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการเพิ่มเติม ดังนี้

๑. เมธสิทธิ์ ลั่นทินวงศ์

๒. นายสไกร พิมพ์บึง

๓. นายประวิติ บุญนาค

๔.๓ นัดประชุมครั้งต่อไปในวันพฤหัสบดีที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา ณ ห้อง
ประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๑๕ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๒๐ นาฬิกา

นางวลัยพร เอียงอ่อง

นิติกร๖ สำนักกรรมการ ๑

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นายอรุณ ลายพ่องแก้ว

ผู้อำนวยการกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

ผู้ตรวจบันทึกการประชุม